

AČK inv. č. 1710

Komentář:

Z iniciativy krále Jiřího vznikl od roku 1462 za spolupráce jeho rádce Antonia Mariniho z Grenoble návrh spolku evropských panovníků, s cílem mírově, politicky řešit jejich rozpory a spojit síly k boji s tureckým nebezpečím. Projekt počítal se sněmem evropských panovníků, stále zasedajícím kongresem i právním dvorem. Hlavním důvodem vzniku návrhu však byla Jiřího snaha neutralizovat vliv papeže na evropskou politiku, obhájit proti němu legalitu českého utrakvismu (kalicha), případně zabránit křížové výpravě. Jednání o prosazení návrhu vyvrcholila roku 1464 vysláním poselstva k francouzskému králi Ludvíkovi XI. Pod tlakem papežské kurie poselstvo neuspělo, došlo však k obnovení přátelských smluv.

Regest

1464 červenec 18, Dieppe

Zástupci francouzského krále Ludvíka XI., Hugo z Bournasel a Robert Biote, obnovují s posly českého krále Jiřího všechny přátelské a spojenecké smlouvy uzavřené mezi českými a francouzskými králi (NA, AČK inv. č. 1710).

Latinský text

Universis presentes litteras inspecturis. Nos Hugo de Bournasel miles, dominus dicti loci de Bournasel et de Labadie, senescallus Tholosanus et Albigensis, et Robertus Biote dominus de Laroque et de Monstreul, magister requestarum, hospicii, consiliarii que christianissimi domini Ludouici, dei gracia Francorum regis, domini nostri suppremi, commissarii que et deputati pro parte eiusdem domini nostri regis per suas patentes litteras tenore sequentis: Ludouicus, dei gracia Francorum rex, dilectis et fidelibus consiliariis nostris, Hugoni de Bournasel militi, domino dicti loci de Bournasel et de Labadie, senescallo nostro Tholosano et Albigensi, et magistro Roberto Biote domino de Laroque et de Monstreul, magistro requestarum hospicii nostri, salutem et dilectionem. Considerantes, quod cum inter inclite recordacionis Francorum reges christianissimos, nostros predecessores, et serenissimos inclitissimosque Boemie reges lige, confederaciones et amicie per longa tempora hactenus firme inviolabilesque extiterint et nuper nobilis barro Albertus de Postupicz, marchionatus Lusacie advocatus, et strenuus et egregius miles Anthonius Marini de Gracianopoli, consiliarii, ambasiatores et oratores carissimi et dilectissimi fratris nostri Georgii regis Boemie ad nos destinati cum postestate sufficienti, nobis verbo exposuerunt predictum fratrem nostrum renovacionem et continuacionem predictam ligarum, amiciarum et fraternitatum desiderare, nos in re tam laudabili et rei publice christiane congrua regnisque et subdittis nostris hincinde profutura simili voto concurrere cupientes, confidentes ad plenum de vestris fidelitate, diligencia, probitate et industria, vos procuratores nostros generale et nuncios speciales facimus, constituimus, creamus ac etiam ordinamus per presentes, dantes per easdem vobis plenam et liberam potestatem nomine nostro cum predictis oratoribus carissimi fratris nostri Boemie regis ligas, pacem, federa, amicias, et uniones tam dictas dudum habitas inter dictas domos illustrissimas Francie et Boemie innovandi, faciendi, agendi, ordinandi concludendi et

disponendi, innovatas, factas, actas, ordinatas, conclusas et dispositas litteris, pactis, iuramentis, promissionibus, sponsionibus et aliis iuris vel factis clausulis opportunis consumendi, et que nos cum nostro fratre carissimo Boemie rege, si presentes essemus, faceremus, ageremus et firmaremus pro bono et felicissimo statu regnorum christianorum, rei publice ac fidei orthodoxe, prout vobis melius, expedicius et utilius videbitur expedire. Promittentes nichilominus bona fide et verbo nostro regio ratum, gratum, firmum et acceptum nos pro nobis et successoribus nostris, regibus Francie, habituros, quitquid per vos in premissis ordinatum, actum factumque fuerit et conclusum. Datum in villa de Dieppe die XIII^a mensis iullii, anno Domini M^oCCCC^{mo}LXIII° et regni nostri tercio. Sic signata: Per regem patriarcha episcopo Baionensi, episcopo Broicensi Admiraldo, dominis Dulan et de Basoges, magistro Stephano Cheualier, Guillelmo de Varie et aliis presentibus, Rolant. Et nos Albertus de Postupicz, marchionatus Lusacie advocatus, et Anthonius Marini de Gracianopoli milites, consiliarii ambasiatoresque et nuncii serenissimi principis domini nostri, domini Georgii, dei gracia Boemie regis et cetera, similiter ordinati per prefatum serenissimum et illustrissimum regem Boemie cum suis patentibus litteris, quarum tenor sequitur in hec verba: Georgius, dei gracia rex Boemie et cetera. Notum facimus tenore presencium universis, quod, cum inter christianissimum regnum, domum ac reges Francie et inter serenissimos reges Boemie, predecessores nostros, lige, federa et amicie indissolubiles etiam iuramentis, penis, litteris, sigillis vallate ac obligacionibus strictissimis firmate fuissent, ut regna tanta talique optima faustaque amicia coniuncta vix extissent, quibus una anima unaque pro fide orthodoxa et re publica voluntas extitisset: nos predecessorum nostrorum vestigiis inherere volentes, ut nostri tempore ita regnum nostrum cum christianis regibus iungatur, quatinus hostibus religionis christiane facilius resistere possit et ipsa nedum domestica, verum externa pace et amicorum numero felici letari, habentes plenam constantemque fiduciam de legalitate et prudencia nobilis barronis Alberti de Postupicz, marchionatus nostri Lusatie advocati, et strenui et egregii militis Anthonii Marini de Gracianopoli, consiliariorum nostrorum fidelium dilectorum, ipsos animo deliberato de certa nostra sciencia, auctoritate regia facimus, creamus, constituimus meliori modo, via, iure et forma, quibus potest et debet fieri, nostros veros, legitimos et certos procuratores, negociorum gestores, ambasciatores, nuncios et oratores speciales, dantes et concedentes eisdem plenam et omnimodam potestatem, auctoritatem et facultatem, nostro nomine cum christianissimo principe et domino, domino Ludouico, rege Francorum, consaguineo nostro et fratre carissimo, ligas, pacem, federa, amicias et uniones veteres et habitas inter domos inclitissimas Francie et Boemie innovandi, faciendi, agendi, ordinandi, concludendi et disponendi, innovatas, factas, actas, ordinatas, conclusas et dispositas litteris, pactis, iuramentis, promissionibus, sponsionibus et aliis iuris vel facti clausulis opportunis consumandi, que nos cum prefato domino rege, si presentes essemus, faceremus, ageremus et firmaremus pro bono et felicissimo statu regnorum christianorum, rei publice, ac fidei orthodoxe, prout ipsis melius, expedicius et utilius videbitur expedire. Promittentes nichilominus bona fide in verbo nostro regio ratum, gratum, firmum et acceptum nos pro nobis et successoribus nostris regibus Boemie habituros et tenturos, quitquid per prefatos oratores, ambasciatores et consiliarios nostros ordinatum, actum, factum, habitum et conclusum fuerit quomodolibet in premissis. Presencium sub appensione nostri regalis sigilli testimonio litterarum. Datum Prage die sedecima maii, anno

Domini M^oCCCC^{mo}LXIII°, regni nostri anno septimo. Sic subscripta: Ad mandatum domini regis. Vigore quarum quidem litterarum et virtute potestatis nobis per eas attribuite convenientes in unum nos commissarii predicti, post multas comunicaciones, matura deliberacione inter nos habita, attendentes et considerantes antiquas ligas, confederaciones et amicitias inter reges et regna Francie et Boemie retroactis temporibus initas, factas et inviolabiliter observatas, ipsas ad honorem Dei omnipotentis pro bono et utilitate fidei catholice et tocius rei publice christiane et conservacione regnorum et subditorum regum predictorum virtute dictarum nostrarum commissionum et, in quantum per eas nobis concessum est, innovamus, facimus, ordinamus, concludimus ac de novo, in quantum opus est, facimus, firmamus et statuimus; promittentes nominibus, quibus supra, quod amodo futurisque temporibus dicti reges inter se invicem amorem, dilectionem et fraternam caritatem mutuo observabunt eruntque fratres, amici et colligati perpetuis temporibus, tam pro bono, utilitate, honestate regnorum personarumque suarum, quam fidei catholice et tocius rei publice christiane. Et ita nos predicti commissarii virtute iam dictarum potestatum pro dominis regibus dictis eorumque successoribus, regibus Francie et Boemie, in animam prefactorum regum nos constituencium et nobis potestatem concedencium volumus, promittimus et iuramus ad sacrosancta Dei ewangelia per nos corporaliter tacta. In cui rei testimonium predictas litteras signis nostris manualibus signavimus et sigillorum nostrarum appensione. Datum in villa de Dieppe die XVIII^a mensis iullii in Normandia, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quarto.

Hugues de Bornasel.

Biote dominus.

Latinský text listiny byl převzat z Kapras J., Němec B., Soukup F. (ed.), Idea Československého státu, Praha 1936, s. 270–271.

Český překlad

Všem, kteří tento list uží, my Hugo z Bournasel, pán z Bournasel a Labadie, senešalk toulonský a albigenský, a Robert Biote, pán z Laroque a Monstreuilu, mistr dvorního protokolu, a radové nejkřesťanštějšího pana Ludvíka, z boží milosti krále francouzského, pána našeho svrchovaného, komisaři a vyslaní od téhož pana krále našeho jeho otevřeným listem tohoto znění:

Ludvík, z boží milosti král francouzský, milým a věrným radám našim rytíři Hugonovi z Bournasel a Labadie, senešalkovi našemu toulonskému a albigenskému, a mistrovi Robertovi Biote, pánu z Laroque a Monstreuil, mistru našeho dvorního protokolu, vzkazuje pozdrav a lásku. Když mezi našimi předky slavné paměti, nejkřesťanštějšími králi francouzskými a mezi veleslavnými králi českými po dlouhé časy posud byly pevné a nezrušitelné svazky a přátelské spolky, a před nedávnem urozený pán Albert Kostka z Postupic, fojt markrabství Lužického, a statečný a znamenitý rytíř Antonín Marini z Grenoblu, radové, poslové a řečníci našeho nejmilejšího bratra Jiřího, krále českého, poslání k nám s dostatečnou plnou mocí, nám řečí vyložili, že si řečený náš bratr přeje obnovení a pokračování zmíněných spolků, přátelství a sbratření: my, ve věci tak chvalitebné a všemu

křesťanstvu výhodné a královstvím i poddaným našim z obojí strany prospěšné, chtějíce se stejným úmyslem závodit, plně důvěřujíce ve vaši věrnost, pilnost, poctivost a obezřetnost, zřizujeme a ustanovujeme vás tímto listem svými obecnými zástupci a zvláštními posly a dáváme vám plnou a svobodnou moc svrchu řečené svazky, mír, smlouvy, přátelství a sjednocení, které byly mezi řečenými nejjasnějšími domy Francie a Čech, našim jménem se zmíněnými řečníky nejmilejšího našeho bratra, krále českého, obnovit, ujednat, uzavřít a pořídít, a až je obnovíte, ujednáte, uzavřete a pořídíte, listy, úmluvami, přísahami, sliby a jinými příhodnými právními nebo skutkovými klauzulemi uplatnit, jak se vám nejvhodněji bude zdát, jako bychom my, kdybychom při tom byli, s řečeným našim nejmilejším bratrem králem českým pro dobro a šťastný stav křesťanských království a pravé víry konali, jednali a utvrdili. Slibujeme také dobrou věrou a svým královským slovem, že schválíme, stvrdíme a přijmeme za sebe a své nástupce, krále francouzské, vše, cokoli vámi ve zmíněných věcech bude zařízeno, ujednáno, učiněno a uzavřeno. Datum v městě Dieppe 14. dne měsíce července léta Páně 1464 a království našeho třetího roku.

List byl podepsán: K rozkazu danému králem v přítomnosti patriarchy biskupa bajockého, biskupa broického Admiralda, pánů Dulana a z Basoges, mistra Štěpána Chevaliera, Viléma z Varie a jiných, Rolant.

A my, Albert z Postupic, fojt markrabství Lužického, a Antonín Marini z Grenoblu, rytíři, radové a vyslanci i poslové nejjasnějšího knížete pána našeho, pana Jiřího, z boží milosti krále českého atd., rovněž ustanovení řečeným nejjasnějším králem českým jeho otevřeným listem, jehož znění následuje v tato slova:

Jiří, z boží milosti král český atd. Známé činíme tímto listem všem. Když byly mezi nejkřesťanštějším královstvím, rodem a králi francouzskými a mezi nejjasnějšími králi českými, našimi předchůdci, uzavřeny a přísahami, tresty, listy a pečetěmi upevněny a nejpřísnějšími závazky utvrzeny svazky, smlouvy a nerozlučná přátelství, že sotva byla království spojená takovým nejlepším a šťastným přátelstvím, která by byla ovládána jediným duchem a jedinou vůlí pro pravou víru a obecný prospěch, my, chtějíce kráčet ve stopách svých předků, aby za našeho věku naše království bylo s křesťanskými králi tak spojeno, aby mohlo snáze odolávat nepřátelům křesťanského náboženství a těšiti se nejen domácím, nýbrž i zevnímu pokoji a šťastnému počtu přátel, majíce plnou a stálou důvěru v oddanost a rozvážnost urozeného pána Alberta z Postupic, fojta našeho markrabství Lužického, a statečného a znamenitého rytíře Antonína Mariniho z Grenoblu, našich milých, věrných radů, nejlepším možným způsobem, právem a projevem jsme je s dobrým rozmyslem a svým jistým vědomím mocí královskou učinili, zřídili a ustanovili svými pravými, řádnými a jistými zástupci, vyjednaváči, vyslanci, posly a řečníky zvláštními, dávajíce a svěřujíce jim plnou a všelikou moc, oprávnění a schopnost obnovit, učinit, ujednat, uzavřít a provést s nejkřesťanštějším knížetem a pánem panem Ludvíkem, králem francouzským, našim příbuzným a nejmilejším bratrem, svazky, mír, smlouvy, přátelstva a staré spolky učiněné mezi nejjasnějšími rody Francie a Čech a zmocňujeme je, až je obnoví, ujednají pořídí a uzavrou, aby je listy, úmluvami, přísahami, sliby a jinými příhodnými právními nebo skutkovými klauzulemi ukončili, jak se jim nejvhodněji bude zdát, jako bychom to my, kdybychom při tom byli, s řečeným panem králem pro dobro a šťastný stav křesťanských království, k prospěchu obecnému a pravé víry konali, jednali a utvrdili. Slibujeme také

dobrou věrou svým královským slovem, že schválíme, potvrdíme a přijmeme za sebe a za své nástupce krále české a dodržíme vše, cokoli by řečenými řečníky, vyslanci a rady našimi bylo ve zmíněných věcech zařízeno, jednáno učiněno a uzavřeno. Na svědectví toho tento list s přivěšenou naší pečeti. Dán v Praze dne 16. května, léta Páně 1464, království našeho 7. roku.

List byl podepsán: K rozkazu pana krále.

Mocí těchto listů a podle oprávnění jimi nám daného sešli jsme se my, plnomocníci svrchu řečení a po mnohých úmluvách se zralým uvážením, majíce na paměti staré svazky, spolky a přátelství mezi králi a královstvími Francouzským a Českým v dávných časech uzavřené, učiněné a neporušitelně zachovávané, podle zmocnění nám daného a jak nám bylo svěřeno, je obnovujeme, činíme, zřizujeme, uzavíráme a, pokud je toho potřeba, obnovujeme, utvrzujeme a ustavujeme ke cti všemohoucího Boha pro dobro a prospěch obecné víry a všeho křesťanstva a pro zachování království a poddaných svrchu řečených králů. Slibujeme také jmény těch, o nichž se výše píše, že od toho času napříště řečení králové budou mezi sebou zachovávat vzájemnou lásku, milování a bratrství a že budou bratry, přáteli a spojenci na věčné časy pro dobro, prospěch, důstojenství svých království a osob i obecné víry a veškerého křesťanstva. A to my řečení zmocněnci podle zmíněných zmocnění za řečené pány krále a jejich nástupce krále francouzské a české na duši řečených králů, kteří nás ustanovili a nám dali plnou moc, chceme, slibujeme a přísaháme při svatých evangeliích božích, jichž jsme se tělesně dotkli. Na svědectví této věci ověřili jsme řečené listy podpisy našich rukou a přivěšením našich pečeti.

Dáno v městě Dieppe, 18. dne měsíce července v Normandii, léta Páně 1464.

Hugues z Bornasel.

Pán Biote.

Český překlad byl převzat z Doskočil, K., Listy a listiny z dějin československých 869-1938, s. 57–59 a jazykově upraven pro účely publikace NA.